

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо – германської філології
Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни
ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізації	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Освітньо-професійні програми:	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Обсяг	3/3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин 90/90: очна форма навчання: лекції 20 годин, практичні заняття 16 годин, самостійна робота 54 години; заочна форма навчання: лекції 10 годин, практичні заняття 4 години, самостійна робота 76 годин.
Семестр, рік навчання	2 рік навчання 3 семестр (очна форма); 2 рік навчання 4 семестр (заочна форма)
Дні, час, місце	згідно з розкладом занять
Викладач (-і)	Іваницька Ю.В., к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології
E-mail	juliia21-76@ukr.net
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. гуманітарний корпус, 5 поверх, ауд. 154, кафедра німецької філології
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю)

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail, Viber, телефон, ZOOM, Google Meet, очні зустрічі.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» є сукупність засобів, методів та перекладацьких прийомів, необхідних під час перекладу з німецької мови, лексико-граматичні та стилістичні розбіжності між німецької та українською мовами, стратегії підбору адекватних варіантів перекладу.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі): міжпредметні зв'язки навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства» з дисциплінами «Основна мова (німецька)»; «Стилістика німецької мови»; «Принципи роботи з німецькомовними лексикографічними джерелами».

Мета курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра з основними тенденціями і напрямками у розвитку перекладознавства, в синхронічному та діахронічному аспектах, сформуванню загальні та фахові компетентності у студентів, поглибити їх теоретичну базу та виробити навичок перекладацького аналізу різножанрових текстів, сформуванню вміння орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації для вирішення складних спеціалізованих завдань та практичних проблем в галузі німецької філології.

Завдання дисципліни це створення теоретичної бази для розуміння цілей перекладознавства; започаткування практичних (формування мовленнєвих навичок і умінь та засвоєння лінгвістичних і соціокультурних знань), когнітивних (розвиток когнітивних здібностей), афективних (формування впевненості щодо використання мови як засобу комунікації та для перекладу, а також розвиток позитивного відношення до вивчення іноземної мови (німецької) і засвоєння відповідної культури), освітніх (розвиток здатності до самостійного пошуку та засвоєння нового матеріалу), фахових (розвиток перекладацької компетенції з першого ж дня навчання в університеті), соціальних (розвиток загальних умінь спілкування).

Очікувані результати: У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:** теоретичні засади перекладу з основної іноземної мови (німецької) на українську, **вміти** проводити передперекладацький аналіз тексту, знати про труднощі перекладу з німецької мови на українську та стратегії вирішення перекладацьких проблем; знати основи редагування перекладу; знати головні принципи усного перекладу різних видів.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у форматі лекцій (20 годин очна форма/10 годин заочна форма навчання) та практичних занять (16 годин очна форма/4 години заочна форма навчання), організації самостійної роботи студентів (54 години очна форма/76 годин заочна форма навчання).

Методи навчання:

Словесні: пояснення понять, термінів; коментування, роз'яснення змісту і способу виконання завдань; опис фактів і граматичних явищ.

Наочні: ілюстрування навчального матеріалу, використання аудіо записів.

Практичні: виконання вправ, самостійні завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Перекладознавство: історія та сучасність

Тема 1. Перекладознавство. Об'єкт і предмет дослідження. Значення перекладу в сучасному суспільстві.

Тема 2. Історія перекладознавства. Визначні перекладачі з німецької мови. Переклад і поширення наукових (політичних, економічних знань), збагачення національних мов, культур, літератур.

Тема 3. Розвиток світового перекладознавства на сучасному етапі. Всесвітньо відомі перекладознавці та їх доктрини.

Тема 4. Розвиток українського перекладознавства на сучасному етапі.

Видатні вітчизняні перекладознавці.

Змістовий модуль II. Лінгвістичні та прагматичні проблеми перекладу

Тема 5.Професійна підготовка перекладачів. Етапи і форма підготовки фахового перекладача. Професійні компетенції перекладача/тлумача

Тема 6. Національне забарвлення мов оригіналу і перекладу: проблема відповідностей і розбіжностей між ними. Фахові мови. Термінологічні аспекти перекладу.

Тема 7. Лексикографія і перекладацька діяльність. Можливості та перспективи машинного перекладу.

Тема 8. Типологізація перекладів. Типи та види перекладу. Літературний переклад і його жанрові підвиди. Термін і поняття «вільний переклад». Поетичний переклад і його специфіка.

Тема 9. Мовне значення і переклад. Різниця між перекладом на рівні лексем і послівним перекладом на рівні комунікативних одиниць (словосполучень і речень).

Тема 10. Проблема еквівалентності в перекладі. Співвідносність термінів і понять «адекватний переклад» - «вірний/точний», еквівалентний переклад. Рівні «еквівалентного» перекладу різних мовних одиниць.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу. Монографія. ТОВ «Центр навчальної літератури», 2018. 470 с.
2. Іваницька М.Л. Мовна особистість перекладача як чинник впливу на продукт перекладу. / Київський національний університет імені Т.Г.Шевченка – Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Вип.21. 2012. С.85-91.
3. Кияк Т.Р. Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник Т.Р.Кияк, А.М.Науменко, О.Д.Огуй. Київ. Видавнично-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 543 с.
4. Коваленко А.Я. Науково- технічний переклад: навчальний посібник. Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001. 284 с.
5. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник/ Корунець І.В. Вінниця: Нова книга, 2008. 512 с.
6. Кучер З.І. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/З.І.Кучер,М.О. Орлова, Т.В. Редчиць. Вінниця:Нова книга, 2007. 464 с.
7. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу. Підручник/Мамрак А.В.- ТОВ «Центр навчальної літератури», 2019. 304с.
8. Основи перекладознавства: навчальний посібник / за редакцією А.Є. Нямцу Чернівці: Рута, 2008. 312 с.
9. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі: (монографія) / Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна , 2012. 376 с.

10. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням/М.Стріха. Київ: Факт Наш час, 2006. 344с.
11. Українська перекладознавча думка 1920-х – початку 1930-х років: хрестоматія вибраних праць з перекладознавства до курсу «Історія перекладу» для студентів, що навчаються за спеціальністю «Переклад» Вінниця: Нова книга, 2011. 504с.
12. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова: навч. посіб./Л.В.Щигло. Суми: СумДУ, 2015. 214с.
13. Döring S. Kulturspezifika im Film: Probleme ihrer Translation. Berlin, 2006. 155S.
14. Höning H.-G. Konstruktives Übersetzen. Tübingen, 1995. – 195 S.
15. Kapp V. Übersetzer und Dolmetscher. Tübingen: A. Francke Verlag, 1991. 171 S.
16. Kautz U. Handbuchdidaktik des Übersetzens und des Dolmetschens. München, 2002. 643 S.
17. Koller W. Zum Gegenstand der Übersetzungswissenschaft. - Ismaning: Max Hueber Verlag, 2001. 344 S.
18. Koller W., Hejum K.B. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. UTB GmbH; 9- grundl. überarb. u. aktual. Aufl. Edition, 2020. 350 S.
19. Kussmaul P. Kreative Übersetzung. Tübingen: Stauffenburg, 2000. 206 S.
20. Reiß K., Vermeer H. Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. - Tübingen, 1991. 248s.
21. Wolf F. Technik des Übersetzens. Ismaning, 2003. 146 S.

Додаткова

1. Бєлих О.М. Практика перекладу з німецької мови: методичні рекомендації. Луцьк: П.П. Іванюк, 2014. 95 с.
2. Зимомря М.І., Білоус О.М. Художній переклад – шляхи аналізу. Київ, 2001. 175с.
3. Зорівчак Р.П. Реалізація і переклад. Львів, 1989. 217 с.
4. Кам'янець В. Дипломатія німецькою. Посібник з лексики для студентів факультетів міжнародних відносин. Львів: ВНТЛ-Класика, 2009. 87 с.
5. Мірам Г.Є., Дайнеко В.В. Основи перекладу. Київ: Ніка Центр, 2002. 271 с.
6. Ролік А.В. Теорія перекладу в текстах і завданнях. Ніжин: НДПУ, 2002. 87 с.
8. Чередниченко О.І. Про мову та переклад. Київ, 2007. 247 с.

9. Шпак В.К., Дегтярьова Л.П., Могілей І.І., Колодич Т.М., Основи перекладу. граматичні та лексичні аспекти. Навчальний посібник. Київ: Знання, 2005. 310 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, тести, презентації, реферати, перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Підсумковий контроль: іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль										Загальна оцінка
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Самостійна робота здобувачів.

Самостійна робота забезпечується навчально-методичними матеріалами, які передбачені для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, словниками, довідниками тощо. Засвоєний у процесі самостійної роботи навчальний матеріал дисципліни виносяться на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Самостійна робота з дисципліни «Вступ до перекладознавства» складається з таких видів роботи: 1) підготовка до аудиторних занять; 2) самостійне опрацювання матеріалу навчальної

дисципліни згідно з робочою програмою; 3) підготовка рефератів та презентацій.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Незадовільна оцінка, отримана на практичному занятті, має бути перескладена у час, відведений для консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Кодекс доступний за посиланням: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання практичної роботи та підсумкового контролю тощо; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо).

Політика щодо відвідування та запізнь: систематичне відвідування занять з дисципліни «Вступ до перекладознавства» є обов'язковим, окрім здобувачів вищої освіти із обмеженими можливостями з поважних причин. Відпрацювання пропущених практичних занять передбачено у час, відведений для консультацій. Консультації можуть бути індивідуальними або проводитись для академічної групи. Запізнення на заняття з поважних причин допускається не більше 15 хвилин.

Мобільні пристрої: здобувач може використовувати мобільні пристрої тільки для навчання.

Поведінка в аудиторії: брати активну участь у ході заняття, шанобливо ставитися до одногрупників, не вживати слова, які ображають честь і гідність здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу.